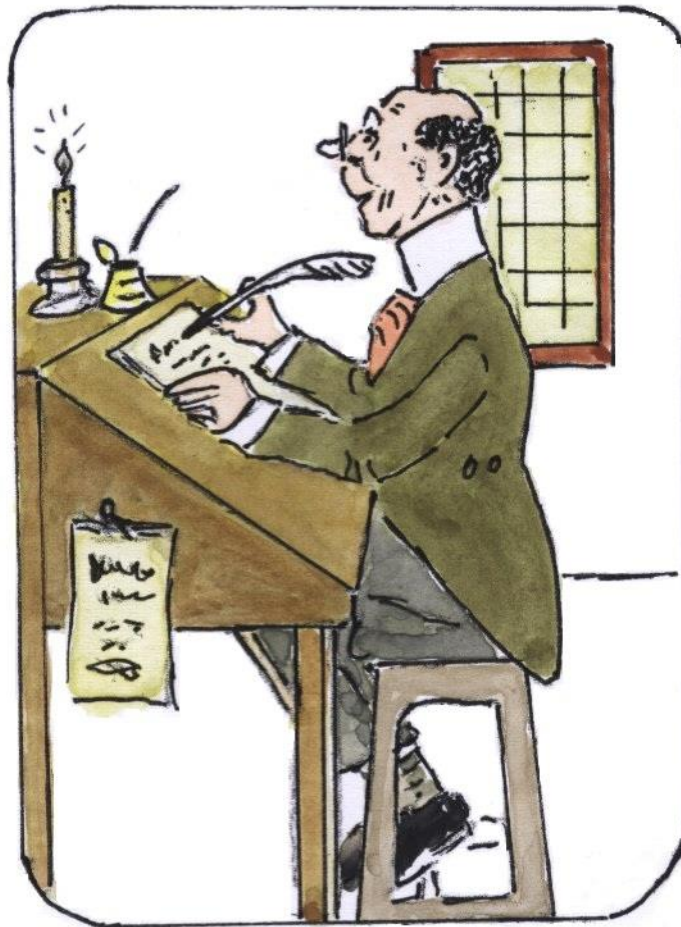

Genealogische overpeinzingen n.a.v. akten

uit RAZE 2043

van notaris Jacob Boudewijns Wisse

(naar [hoofdscherm](#) Wisse)

P.A. Harthoorn 2011

P.A. Harthoorn
Amsterdam
December 2014

M.P. Smallegange
Waddinxveen
Tekstbewerker

Inhoud

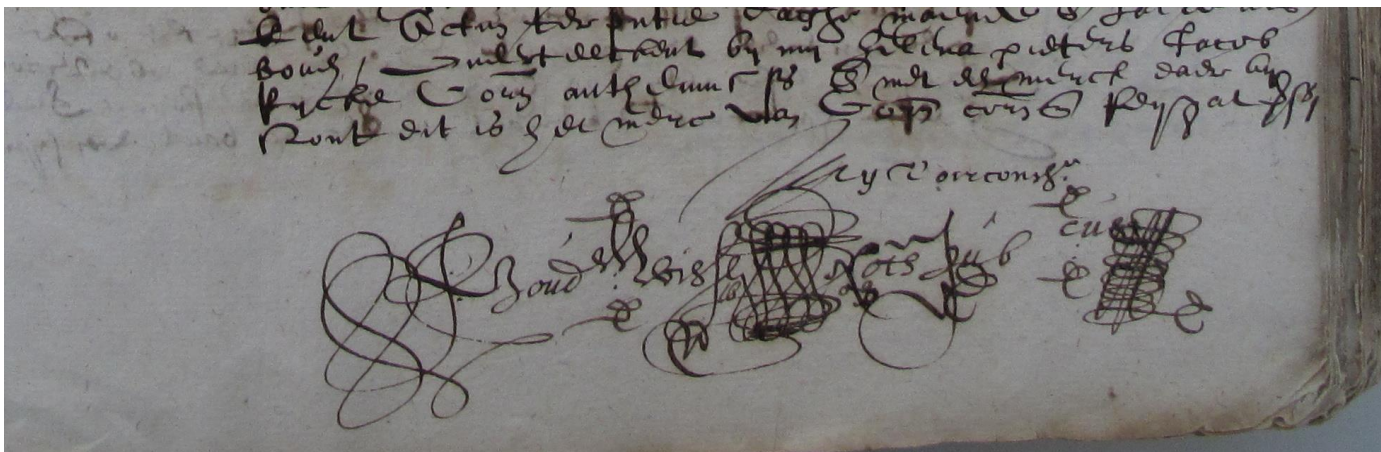
1.1	Inleiding	3
1.2	Verkoop van een kromschuit	4
1.3	Een scheepsongeluk tussen Goes en Arnemuiden	4
1.4	Den Ringh van Delft.....	4
1.5	Nalatenschap van Michiel van Esse	5
1.6	De achterstallige schuld van Martijnken Pieters	5
1.7	Een conversatie vol scheldwoorden	6
1.8	Gevlucht en arm	7
1.9	Reijniersz	7
1.10	Een kloeke en gezonde Antwerpse.....	7
1.11	Dansen en gekken, maar toen kwam de opsteker uit de schede	8
1.12	Het Monnikenhof bij Kattendijke	8
1.13	Een waardevol stuk touw.....	9
1.14	Gouweput – een uitgestorven naam?.....	9
1.15	Twee zoons van een apotheker in Goes.....	10
1.16	Weer een akte over Delfts bier.....	10
1.17	Het testament van Jacob Pietersz	11
1.18	Een attestatie met een genealogisch inhoud	14
1.19	Een aankomend servetwever in Goes.....	14
1.20	Land in Vlaanderen, maar van weinig waarde.....	15
1.21	Aelken Jansdr niet om clappernijen uit Delft naar Goes vertrokken	15
1.22	Een crabbeschuijte schijnt minder waard te zijn dan een cromschuijte	16

1.1 Inleiding

In 1996 begon ik (Paul Harthoorn) met bewerkte extracten uit de protocollen van notaris Levendale te publiceren in "Familiepraet". Dat was direct een succes, want de lezers vonden het leuk om over de gebeurtenissen in en rond Goes te lezen. Daarna had ik de handgeschreven extracten van de vijf protocollen RAZE 2039 t/m 2042 in mappen opgeborgen; je weet nooit waarvoor je ze nog eens kunt gebruiken.

Chiel Smallegange overtuigde mij dat het zonde was om al die informatie te laten liggen. Hij had de kennis en de energie om ze in een database op te slaan en binnen korte tijd had hij mijn aantekeningen gescand of overgetypt en op zijn website geplaatst. Nu kan iedereen die over een computer beschikt en toegang heeft tot het internet, deze lezen.

Het valt mij zwaar om Levendale vaarwel te zeggen, maar hij had een waardig opvolger in de persoon van Jacob Boudewijnszoon Wisse, die in 1608, twee jaar na de dood van Levendale, notaris in Goes werd. Zijn protocollen RAZE 2043 t/m 2045 bestrijken de periode van 1608-1615 en doen qua interesse niet onder voor die van Levendale. Chiel heeft deze met een digitale camera gefotografeerd en ik ben begonnen met ze te transcriberen. We gaan dus verder op de oude voet, maar met een nieuwe notaris, die we hier aan U voorstellen met zijn fraaie gekrulde handtekening. Wij wensen U veel leesplezier.

Figuur 1 Zwierige handtekening van notaris Wisse

1.2 Verkoop van een kromschuit

De eerste akte in RAZE 2043¹ gaat over de verkoop van een kromstevenschuit. Ik had hier graag een afbeelding van willen plaatsen, maar heb er geen kunnen vinden. In het boek van Rudolf Schönberg² staan fraaie etsen, sommige in kleur, waaronder veel schepen met een kromme steven, maar ik weet niet of daar een kromstevenschuit bij is. In Van Dale, de Winkler Prins, het Zeeuws Woordenboek en het Middelnederlands woordenboek van Verdam komt het woord krom(steven)schuit niet voor en Google geeft slechts twee verwijzingen naar de koop van een kromschuit in Axel. Misschien kan een lezer ons helpen?

In deze akte bekende Jan Daemen, schipper van Delfshaven aan Jan Cornelisz Palinckman “een cromsteven schuytte met alle haeren gevolge ende toebehooren” verkocht te hebben, voor de prijs van £ 29:3:4 vlaams. Ik vind het opmerkelijk dat een schipper helemaal uit Delfshaven naar Veere kwam om zijn schuit te verkopen, maar misschien lag hij daar al in de haven.

1.3 Een scheepsongeluk tussen Goes en Arnemuiden³

Twee kooplieden uit Middelburg in het huis (herberg?) De Wildeman te Arnemuiden, op verzoek van de Goese schipper Cornelis Jacobsz, leggen een verklaring af voor notaris Wisse. Het waren Sr. Gerrit Harpersz, 42 jaar, en Sr. Jasper de Winter, 41 jaar oud. Ze vertelden dat “op huyden date deser zijluiden Comparanten met noch seven andere passanten, zoo vrouwen als kinderen comen zeylen zyn met den voornoemden Cornelis Jacobsz, van het hoofd der voorseide stadt Goes naer Arnemuyden ende onder weghe tusschen de nieuwe sluis ende een plate genaemt Canarien, gebeurt is dat het schip van den voorseiden Cornelis Jacobsz door de stercke buye ofte stevighe wints (niettegenstaende alle mogelycke devoir dat de voornoemde Comparanten verclaerden by den voornoemden Cornelis Jacobsz daerinne omme tselve te verhoeden, gedaen te zyne) omgeslagen is ende den voorseide Gerrit Harpersz soonken met den vrou ende twee dochteren verdronken zyn”

Men zou denken dat zo'n kort reisje geen gevaar kan opleveren, maar deze akte bewijst het tegendeel. Nu was De Schenge vol met zandbanken, o.a. de Canarien, die ik niet op kaarten heb kunnen vinden. Evenmin weet ik waar de nieuwe sluis precies gelegen was, maar ergens in die omgeving vond de ramp plaats. Krachtige wind en verraderlijke stromingen zullen de oorzaak geweest zijn.

1.4 Den Ringh van Delft

In het vorige nummer van “Familiepraet” schreef ik over een Jan Cornelisz, schipper en biersteker uit 's Gravenmoer, die in bier handelde van de Delftse brouwerij Den Ringh of Rinck en de naam Den Rinck als bijnaam adopteerde. Ik ontving de mededeling dat een uitvoerige parenteel van een Jan (den Rinck) op het internet staat. In deze parenteel wordt over hem niets naders vermeld, maar hij had een zoon Robbrecht Jansz den Rinck, ook wel de Lange genaamd, die in Goes geboren was en op 23-5-1629 te Goes trouwde met Tanneke Adriaens (Biersteker), dochter van Adriaen Adriaensz van Vijven en Susanna Jans. Robbrecht heeft tussen 1629-1643 te Colijnsplaat zeven kinderen laten dopen, waardoor de naam Den Rinck nog enkele generaties is blijven bestaan.

Jan Cornelisz, al of niet met de naam den Rinck, wordt in RAZE 2043 diverse malen vermeld. Volgens een akte⁴ blijkt hij gerelateerd te zijn aan een familie de Wolff. Op die datum hebben

¹ RAZE 2043, fol 1, 26-8-1608

² Schepen op Rivier en Zee, Ad. Donker, Rotterdam, 1949

³ RAZE 2043, fol 3, 1-9-1608

“Joos de Wolff, Jan Cornelisz Rinck getrouwt hebbende Mayken Jans de Wolff en Pieter Danielsz, getrouwt hebbende Betken de Wolff, alle kinderen van Jan de Wolff, daer moeder aff was Janneken Gillis van Waterschoot ende innewonende borgers deser stadt” hun zwager Cornelis Laureysz, burger van Goes, getrouwt hebbende Jozyken de Wolff gemachtigd om land, rentebrieven en andere zaken binnen het land van Waes, te arresteren. Op 3-8-1609⁵ (fol. 140) hebben Jan de Wolff, vader en voogd van Janneken Jans de Wolff, oud 3 ½ jaar, en Jan Cornelisz Rinck, het kind Janneken aanbesteed, dat onder bepaalde condities door Jan Cornelisz Rinck onderhouden zou worden. Op 31-8-1609⁶ was een geschil ontstaan tussen Jan de Wolff, Joos Jansz de Wolff, Jan Cornelisz Rinck, getrouwt hebbende Mayken Jansdr, Pieter Danielsz, getrouwt hebbende Lysbeth Jansdr. en Cornelis Laureysz, getrouwt hebbende Josynken Jansdr. alle kinderen van voorseide Jan de Wolff en Janneken van Waterschoot” Het ging over hun moederlijk goed, gelegen in diverse plaatsen in Vlaanderen.

Mogelijk wordt hij ook later nog genoemd, maar ik vermeld deze akten nu, omdat ze van belang kunnen zijn voor afstammelingen van de hierboven genoemde Robbrecht Jansz den Rinck, die een uitgebreid nageslacht, o.a. in Colijnsplaat, heeft geproduceerd.

Of mijn eigen naam Harthoorn eenzelfde oorsprong heeft, heb ik nog niet kunnen vinden.

Voorlopig blijf ik steken bij Jan Anthonisz uit Wissenkerke. Mijn enige troef is dat deze Jan biersteker was, maar een mogelijke connectie met de Delftse brouwerij De Harthoorn heb ik (nog) niet gevonden. Ik blijf zoeken!

1.5 Nalatenschap van Michiel van Esse⁷

De naam van Esse komt voor in Goes, maar ik zie geen aansluiting met het volgende. Michiel van Esse was overleden. Hij is getrouwd geweest met Cathelijne Verbeke, die na Michiel's overlijden hertrouwde met Pieter Meynaer. Op 16-9-1608 verscheen zijn broer Jan van Esse, burger en inwoner van Goes voor de notaris en heeft toen een zekere Jan de Clou in Middelburg gemachtigd om de erfenis van Michiel van Esse op te eisen en te aanvaarden voor Jan van Esse en diens zuster Betken van Esse.

1.6 De achterstallige schuld van Martijnken Pieters⁸

Als iemand geld schuldig is en komt te overlijden voor dit afbetaald is, kan er een probleem ontstaan, vooral als er geen papieren schuldbekentenis aanwezig is. Dit was het geval met Martijnken Pieters, de huisvrouw van Cornelis Willemsz Rijck, geseijt Speecke. Op 20-9-1608 kwamen Hans Tambourijn, oud 49 jaar en Jacob Dirricxsz Turck, oud 42 jaar, burgers van Goes, naar de notaris om op verzoek van de stadsbode Huybrecht Jansz een verklaring hierover afleggen. Hans Tambourijn vertelde dat in het jaar “ als de laetste contagieuse ziekte hyer binnen dese stadt was regnerende, ontrent vyff ofte ses maenden, den juysten dagh onbegrepen, voor den doot van den voorseiden Martijnken Pietersdr. weduwe van Cornelis Willemsz Speecke voorseit, heeft t'haeren huuse zitten drincken ende verclaerde dat de voornoemde Martijnken Pieters jegens den deponent contgenants ende claeghsghewyse gesecht heeft haer grootste schuldenaers oft crediteurs daer zij de minste raet mede wiste ende haer het meest in beswaert vont Symon Andriesz pasteybacker ende Hugo Joosz te wesen. Waerop hy deponent vragende: wel Martijnken syt ghy aen die Luyden zoo veel schuldich? de voornoemde Martijnken Pieters daerop antwoordende en seggende: Jae, ontrent de

⁴ RAZE 2043, fol 116, 30-6-1609

⁵ RAZE 2043, fol 140, 3-8-1609

⁶ RAZE 2043, fol 158, 31-8-1609

⁷ RAZE 2043, fol 4, 16-9-1608

⁸ RAZE 2043, fol ?, 20-9-1608

vyffentwintich pont groten vlaems.” Jacob Dirricksz had na de dood van Martijnken Pieters, haar schuldeiser Symon Andriesz op de haven ontmoet. Zij hadden samen gewandeld, waarbij het sterfhuis van Martijnken ter sprake was gekomen en Jacob gezegd had: “Wel Symon Andriesz, hoe veel comt ghij aen ’t sterfhuys van Martynken ten achteren”? En Symon had gezegd: “ontrent dryendertich pondt vlaems”.

Maar deze verklaring was kennelijk niet voldoende, want een paar weken later, om precies te zijn 14-10-1608⁹, hebben de stadsbode Cornelis Fransz van der Straten, 58 jaar oud, en Sr.Pieter Cornelisz Mathysz, oud 36 jaar, op verzoek van Jacob Dirricxsz Turck verklaard dat zij op de 10de van die maand vergaderd waren geweest in de herberg De Boone, waar overeengekomen was dat Jacob Dirricxsz Turck aan Symon Andriesz of aan Jaques Denijs, brouwer in De Weerelt zou betalen 3 pond vlaems en aan de huisvrouw van Symons Andriesz “een amirault rinck tot een schoonicheyt” (PAH: emerald? smaragd). Dit werd afgesproken in de herberg De Wyngaertrancke.

Ik denk dat Martijnken het slachtoffer was van die besmettelijke ziekte. Haar echtgenoot de wagenmaker Cornelis, die we al eerder in RAZE 2040 en 2042 tegengekomen zijn, was reeds op 26-11-1602 overleden.

1.7 Een conversatie vol scheldwoorden¹⁰

Het mooie van notarisakten is, dat zij soms een inzicht geven van hoe mensen vroeger met elkaar omgingen en de taal die zij daarbij gebruikten. Op 19-10-1608 legden Damis Pietersz, oud 45 jaar en Jacques van de Meere, oud 44 jaar, inwoners van Goes, een verklaring af op verzoek van Maerten Antheunisz Bruyne, mede schipper en inwoner van Goes. Zij waren op dinsdag daarvoor met andere personen bijeen in het bierdragershuisje te Goes. Maerten, die met Mattheus Jansz in de Wyngaertrancke was binnengekomen, had toen Mattheus bij de mouw gepakt en gezegd: “Wel Chillis wat secht ghy nu is daer niet een halff vat Pharo?” Waarop Mattheus geantwoord had: “iaet, Maerten quaynete”. En had Maerten geantwoord: “Wel wat let u Theusken faro” en Mattheus repliceerde: “Jae ic brengt u Maertken quaynete”. Adriaen Jansz beenhouwer, die dit hoorde, zei toen:” ghy de man soo weet ic mede dat hy quaynete heet. Daerop den Requirant met gramschap onsteken wordende, antwoorde, wel wat ghebreect ulieden, wat hebbe ic u ontquayneet, ic ben een borgher met eeren alsoo wel als ghylieden, ic soude u beyde wel voor u cop smyten”. Dat klonk niet best en je voelt dat er een vechtpartij zou kunnen volgen, vooral omdat Maerten ten overvloede tegen Mattheus zei: “Wat wilt ghy schrobber (d.i. zwerver, landloper) zeggende u vaer is gehangen wie weet hoe’t met u gaen zal”. Ik weet niet wat de betekenis van het woord qaeynete is, het zal wel zoiets zijn als luizenbol, en je maakt geen vrienden door te suggereren dat iemands vader aan de galg gestorven is. Maar deze keer liep het goed af. Mattheus is weggegaan en Maerten had toen gezegd: “Wel aen maets. Laet ons nu eens om drincken, myn moet is gecoelt.”

De verklaring werd afgelegd in de herberg ’t gesaechde wagenschot. Het is mij niet duidelijk waarover Maerten en Mattheus aan het onderhandelen waren. Vermoedelijk moest Mattheus, die waard was in de herberg de Wyngaertrancke, faro (een soort bier) aan Maerten geven, maar verder begrijp ik de conversatie niet.

⁹ RAZE 2043, fol 22, 14-10-1608

¹⁰ RAZE 2043, fol 28, 19-10-1608

1.8 Gevlucht en arm¹¹

Op 27-10-1608 hebben Sr. Adrien Cornelisz Mannee, oud 44 jaar en Neelken Jacobsdr, oud 34 jaar, inwoners en burgers van Goes een verklaring afgelegd op verzoek van Jan Vermeulen, inwoner van Goes. Zij vertelden dat Jan Vermeulen en zijn vrouw Tanneken Vlascoopers, drie- of vierentwintig jaar geleden uit Vlaanderen gevlucht waren en in Goes zijn komen wonen. Kort daarna was Tanneken ziek geworden en had Jan, die armlastig was, haar in het gasthuis van Goes laten opnemen, waar zij gestorven was. Mannee verklaarde dat, toen hij pas getrouwd was en een lakenwinkel in Goes had, Jan Vermeulen in een keet in Dijkwel woonde en hem diverse keren had opgezocht om werk te vragen om zijn vrouw en kinderen te kunnen onderhouden. Mannee had hem een betrouwbaar mens gevonden, die deed wat hem opgedragen was. En Mannee verklaarde dat Jan Vermeulen “verscheyden reysen swaerlijc claechde ende te kennen gaf dat hy met syn vrouw ende kinderen in stroo genootsaect was te slapen ende de middel ofte macht niet en hadde een bedde te coopen”.

1.9 Reijniersz¹²

Ik heb hierover eerder in Familiepraet geschreven. Het is voor mij een brandende kwestie, maar ik weet dat het oplossen van een genealogisch probleem jaren kan duren zonder dat je het idee hebt op de goede weg te zijn. Het gaat over de ouders van mijn oudste Harthoorn Jan Teune, later Jan Anthonisz Hart(s)hoorn uit Wissenkerke, die volgens het doopboek van Kruiningen Anthonis Janssen en Dingentje Reijniers heetten. Een naam als Anthonis Janssen te vinden is een hopeloos geval, maar Reijniers is een naam die niet zo gek veel voorkomt. De doop en het huwelijk van Jan zijn niet gevonden. Jan heeft kinderen laten dopen in Kruiningen en later in Colijnsplaat. Hij had o.a. een Grijtken, die in april 1645 te Kruiningen gedoopt was, waarbij een Jan Harremanse getuige was. Op 13-9-1648 liet hij in Colijnsplaat een zoon Herman dopen, waaruit een talrijk nageslacht voortgekomen is. Een naam als Herman komt niet zomaar uit de lucht vallen.

Zoekend naar plaatsen waar zowel de naam Herman als Reijnier voorkwam, vond ik in het register van schepenakten van Kapelle¹³ dat op 3-2-1629 afspraken gemaakt waren over de voogdij van de wezen van Herman Reijnssen, overleden te Biezelinghe. De wezen waren Lidia, 9 jaar, Neelken, 6 jaar en Maeijken, 13 weken oud. Hun moeder heette Aechtken Diericxdr. In hetzelfde register staat op 3-3-1629 vermeld dat Herman's broer Jan Reijnierss toeziend voogd werd. Herman Reijnierse (Reijns) en Aechtken Diericxdr. lieten op 21-3-1627 in Kapelle een tweeling dopen, genaamd Adam en Eva. Hierbij was een Dingten Reijniers getuige. Was dit de gezochte Dingetje? Als dit het geval was kon dit een aanknopingspunt zijn om iets te vinden over de herkomst van Anthonis Janssen.

Nu vind ik bij notaris Wisse dat op 24-11-1608 een Herreman Herremansz, burger van Goes, 6 £ vlaams schuldig was aan Herreman Reijniersz, soldaat onder capiteyn Magnus. Het ging over een huis in Kapelle. Misschien een stapje verder, maar nog steeds niet genoeg.

1.10 Een kloeke en gezonde Antwerpse¹⁴

Op 19-1-1609 heeft Leynken Keysers, “cloeck gesont ende wel te passe van lichaeme” een aantal legaten laten registreren door de notaris. De armen van Antwerpen en van Goes kregen elk 10 schellingen vlaams. Beernaert en Lijnken Frans, kinderen van haar zuster kregen elk 20

¹¹ RAZE 2043, fol 33, 27-10-1608

¹² RAZE 2043, fol 52, 24-11-1608

¹³ RAZE 2956, 3-2-1629

¹⁴ RAZE 2043, fol 65, 19-1-1609

schellingen. Grietken, Mayken en Tanneken Keyzers, kinderen van haar broer kregen ieder ook 20 schellingen. Haar broer Gillis de Keyser kreeg 20 schellingen en Heyndrick de Keyser, zoon van haar broer kreeg na de dood van zijn vader het gebruik van een boomgaardje gelegen te Wilder in Brabant onder Campenhout, genaamd Dirrickwoos. Er staat niet vermeld waar al die de Keyzers woonden, maar met de gegevens is wel een klein stamboompje op te bouwen.

1.11 Dansen en gekken, maar toen kwam de opsteker uit de schede¹⁵

Het lijkt me een goed idee om deze akte in zijn geheel te transcriberen.

“Op heden den 23en January 1609 compareerde etc. Jan Blaesz, oudt 21 Jaeren ende Heyndrick Jansz, oudt 21 Jaeren, ofte elck daer ontrent, beyde wonende (binnen) deser Stadt, dewelcke ter instantie ende requisitie van Jan de Lapper, op haerlieder respective manne waerheyt in plaetse van eede, die sylieden verclaeren bereyt te wesen des versocht synde te doene, verclaert, geaffirmeert ende geattesteert hebben, verclaeren, affirmeren ende attesteren voorde gerechte waerheyt mits desen, dat nu den sondage voorleden acht dagen, savonts ten negen vuiren onbegrepen, hy Jan Blaesz voorseid, Jan Cornelis Geertsz ende Hans de Bleecker, des requirants sone, staende voor de Heer Rentmeester Ketelaers ende den voornoemde Heyndrick Jansz ende eenen Pieter Geertsz, comende saemen by ’t schippershuys gegaen ende by den blauwen steen comende, is den voornoemden Pieter Geertsz voren vuyt gelooopen ende hy deponent achter aen ende by de ander comparanten comende, vraechde hy wie is dat compere die daer voorby loopt, waerop hy Heyndrick Jansz antwoorde: jae ende sulcx saemen voortgaende tot by Adriaen Splinters ende by den voornoemden Pieter Geertsz comende begonnen met den anderen te gekken ende des voornoemden Jan Cornelis Geertsz de comparanten ende den voornoemden Hans de Bleecker by de hant nemende seggende: wy moeten eens dansen ende den voornoemden Pieter Geertsz in tmidden onder haer staende seyde : Laet my gaen ende syn opsteker vuyttreckende ende zyn mantel affwerpende, stelden zylieden comparanten ende den voorseiden Jan Cornelis Geertsz, als zyn kuren wel kennende dat ziende (het) op een Loopen ende den voornoemden Hans de Bleecker te cort comende ende niet soo haest vuytte wege wesende als dander, schoot den voorseide Pieter Geertsz in ende wierp hem onder de voet zonder dat zylieden deponenten weten hoe dat den voorseiden Pieter Geertsz gequetst wert. Ende verclaert oock voorts hy Heyndrick Jansz voorseid niet gesien te hebben dat den voorseide Hans de Bleecker den voorseiden Pieter Geertsz naergelooopen heeft. Want zoo haest den voorseiden Pieter Geertsz voelde dat hy gequetst was syn zy gescheyden en is met hem deponent naer Mr. Fredericx gegaen. Eyndende hier mede etc. ende onderteeckent Jacob Jansz ende Cornelis Jacobsz Keyser. My t’oirconden etc.

1.12 Het Monnikenhof bij Kattendijke¹⁶

Van de Uithof, die de monniken van de abdij van Ter Doest in de 12de eeuw bij Kattendijke gesticht hebben, zijn nu alleen nog de namen Monnikendijk en Monnikenhof over. De laatste is nog steeds een wat hoger gelegen stuk land dat duidelijk herkenbaar is in het landschap. In de Zeeuwse Encyclopedie staat vermeld dat het Monnikenhof in 1629 voor afbraak verkocht is. Het is daarom interessant dat in de volgende akte van 27-1-1609 staat dat zekere Jacob Aertsz “wonende op het monnickenhuys” bekende schuldig te zijn aan de Amsterdammer Lucas Dyxeraet, de somma van £ 19:18:3:6 over de rest van een pacht van tienden gelegen in Kattendijke en van 38 gemeten 286 roeden land die Lucas competeerden. Als met het

¹⁵ RAZE 2043, fol 66, 23-1-1609

¹⁶ RAZE 2043, fol 67, 27-1-1609

“monnickenhuys” het Monnikenhof bedoeld is, betekent dit dat het hof toen nog bewoonbaar was.

1.13 Een waardevol stuk touw¹⁷

Een stuk touw is een stuk touw en daarmee is alles gezegd. Niet zo. Touw dat gebruikt werd om schepen mee vast te leggen was waardevol, zo zelfs dat op 3-2-1609 een schipper van Goes, Antheunis Lenaertsz, naar de notaris stapte om een verklaring af te leggen voor Maerten Antheunisz, eveneens een schipper van Goes. Leunis Willemsz, een schuiftman van Yerseke was in het bezit van een “meertouw”, dat volgens zijn zeggen zijn eigendom was. Antheunis heeft dit touw onderzocht en verklaarde “deselve touwe wel te kennen ende oock wel te weten datse den requirant (dus Maerten Antheunisz) toebehoort”. Een paar dagen later¹⁸, op 7-2-1609 legden Corstiaen Cornelisz, oud 30 jaar, Matthys Jansz, 25 jaar, Matthys Pietersz, 23 jaar en Adriaen Willemsz Harssinc, oud 23 jaar, een soortelijke verklaring af. De getuigen waren “alle schuytlieden ende inwonende borgers der Stadt Goes” Zij verklaarden “dat sylieden deponenten ten deele op gisteren ende ooc van dage by den Requirant (dat was schipper Maerten Antheunisz) verzocht zijn van zeker meertouwe, die hy Requirant vuyt de schuytte van eenen Leunis Willemsz, schuytman van Irsickendam als pretenderende de syne te wesen, gehaelt hadde, te visiteren”. De deponenten hebben het touw geïnspecteerd en verklaarden het te herkennen als eigendom van de Requirant die het gekocht had met de schuit van zekere schipper Antheunis Lenaertsz. Hoe herken je een stuk touw? Carstiaen Cornelisz verklaarde dat hij het touw herkende omdat hij lang voordat Antheunis Lenaertsz zijn schuit aan de requirant verkocht had, met hem naar Zierikzee gevaren was. Antheunis Lenaerts had toen gezegd: “daer is een quade slach in myn meertouwe, dat hy deponent verclaert gezien te hebben: ic mochte tavent ofte morgen daer eens qualyck met vaeren. Sy mochte breeken ende hebben om versekertheyt wille t’quaet eynde affgesneden ende inde schuyte geworpen. Welck eynde touwe sylieden deponenten verclaren by de voorseide meertouwe gesien te hebben ende tselve bevonden van haeren slagen, dicte ende slytagie met deselve meertouwe te accorderen.” Dat was dus een knap stukje 17de eeuw forensisch onderzoek. Het meertouw en het afgesneden stuk pasten aan elkaar. Men noemt dat een souche. Op grond van dit bewijs zal Maerten zijn touw weer teruggekregen hebben.

1.14 Gouweput – een uitgestorven naam?¹⁹

Op 2-6-1609 werden huwelijksvoorwaarden opgemaakt tussen Ingel Jansz Gouweput, wonende te Yerseke en Mayken Jansdr, geassisteert met Pieter Matthysz in de Groe. De naam Gouweput of Gouwepit komt niet veel voor en staat bijvoorbeeld niet in de Zeeuwse Kwartierstatenboeken. Het huwelijk van Ingel en Mayken staat niet ingeschreven in het trouwboek van Yerseke en zal dus elders gesloten zijn. Wel vinden we dit echtpaar in Kloetinge²⁰. Zij hadden toen drie kinderen. Mayken was weduwe van Louis Adriaensz Rijcx. Ingel had een broer Claes Jansz Gouweput, maar dat is praktisch alles wat ik van zijn naaste familie heb kunnen vinden, want zelfs in de databank van familienamen van het Meertens Instituut komt de naam niet voor. In zijn boek over de gedenkwaardigheden in de kerken van Zeeland, schrijft mr.P.C.Bloys van Treslong Prins, dat zich in de kerk van Yerseke, boven de ingang van het koor een steen bevond met een wapen waarop negen hermelijnstaartjes op een zilveren schild en de tekst:

¹⁷ RAZE 2043, fol 69, 3-2-1609

¹⁸ RAZE 2043, fol 72, 7-2-1609

¹⁹ RAZE 2043, fol 100, 2-6-1609

²⁰ RAZE 3188, 1615

“Als Quirijn Vlasman hier Gods woort leerden
Werd ick begonnen doch swaerlijck volent.
De Kerckmeesters die hem mijne val keerden
Waeren Ingel Gouput, Adolph van Oostee bekend.”

1603

(daaronder de wapens van Zeeland en Yerseke)

Ik weet niet of deze steen nog in de kerk aanwezig is.

In het schepenaktenboek van Heinkenszand wordt op 4-4-1594 een Pieter Jansz Gouweput vermeld en op 20-6-1603 een Jacob Pietersz Gouweput, die ik eerder vond in de boeken van Levendaele²¹, en in Ovezande gewoond heeft en daar rond 1604 overleden is. Het oudste gegeven vond ik in Waarde in de collectie Op't Hof, namelijk een Jan Claeysz Gouweput, RAZE 3520, 8-10-1569. Op grond van het feit dat de naam Gouweput zo weinig voorkomt, neem ik aan dat hij de vader van Ingel, Claes en Pieter Jansz Gouweput was, maar ik heb hiervan geen gedegen bewijs.

In het midden van de 17de eeuw²² woonde in Goes een Pieter Jansz Goudeput, schrijnwerker, die getrouwd was met Susanna Happarts, die een dochter Agatha hadden. Met kunst en vliegwerk zijn deze mensen wel aan elkaar te lijmen, maar het is daarmee nog geen betrouwbare stamreeks.

1.15 Twee zoons van een apotheker in Goes²³

Op 5-4-1609 (fol.84) hebben Charles en Wouter Lambrechtsz, de enige erfgenamen van Mr. Lambrecht Heins, in zijn leven apotheker te Goes, aan Willem Costens, inwoner van Goes, een machtiging verleend om voor wethouders te Goes aan Willem Pieters Cramer, burger van Goes, de twee huizen te leveren, die hij onlangs gekocht had. We zullen later²⁴ zien dat Wouter omstreeks 1573 geboren is, hij legde toen een verklaring af in verband met het verlies van een jachthond, maar dat stukje komt later. Lambrecht Heijnsz komt in de protocollen van Pieter van Levendale reeds in 1583²⁵ voor als apotheker, maar hij heeft later ook gehandeld in koolzaad. Volgens het transportregister van Goes²⁶ betreft deze akte twee huizen in de Lange Kerkstraat, nrs. 27 en 29, waarvan het transport plaatsvond op 18-5-1609.

1.16 Weer een akte over Delfts bier²⁷

In de vorige nummers heb ik tweemaal geschreven over de schipper Jan Cornelisz, een biersteker van de Delftse brouwerij Den Rinck, die op een gegeven ogenblik de naam Den Rinck als zijn bij- of familienaam adopteerde. In deze akte hebben Jacob Marinisz Blaeuverwer, oud 46 jaar en Adriaen Jansz, beenhouwer, 44 jaar, beide inwoners van Goes, op verzoek van Jacques van de Meere, biersteker van “De Pot met die Croone”, verklaard: “dat sijlieden op den 6en marty 1609 voorleden, geweest zijn ten huysen van den voornoemden Adriaen Jansz beenhouwer, alwaer in de presentie van henlieden comparanten Pieter

²¹ RAZE 2041, fol 205, 17-8-1599, RAZE 2042, fol 229, 27-1-1604

²² RAZE 2069, fol 197, 1644 en 2067, fol 188, 1650

²³ RAZE 2043, fol 84, 5-4-1609

²⁴ RAZE 2043, fol 273

²⁵ RAZE 2040, fol 84, 14-8-1595

²⁶ RAZE 1752, fol 276v

²⁷ RAZE 2043, fol 88, 25-4-1609

Adriaensz Bolle, makelaer, aen Abraham van de Putte, weert in 't Schippershuys, vercocht heeft een Last Delfs bier vuytten naem vande biersteker van Den Rinck, voor achtien schellingen de tonne. Ende dat tselve bier by den voorseiden Abraham van de Putte t'zynen contentemente tsij met een, twee of meer of min tonnen sevens op gedaen zal mogen worden soo alst hem believen zal. Verclaerende voorts den voorseiden Adriaen Jansz beenhouwer, dat het bier van Den Rinck hem insgelijcx noch dagelicx voor 18 schellingen de tonne als boven by den selven makelaer ge(re)serveert wordt". Het schijnt dat bierstekers met elkaar onderhandelden, ook over bieren die niet van hun eigen brouwerij afkomstig waren. In het bekende boek van Mr. J. van Lennep en J. ter Gouw²⁸, dat de uithangtekens beschrijft, staat vermeld dat in de 17^e eeuw een van de vele brouwerijen in Delft "De Pot met de Kroon" heette. In RAZE 2043²⁹ wordt ook nog een Mattheus Jansz Onderwater vermeld, die brouwer was van de "Drie Sterren" te Delft.

1.17 Het testament van Jacob Pietersz³⁰

Op 5-5-1609 verschenen voor notaris Wisse acht personen, die gezamenlijk Pieter Boreel, procureur in Middelburg, machtigden om hun zaken te regelen. Deze zaken hielden verband met mogelijke "processen, querellen en questien" die gerezen mochte zijn tegen het testament van Jacob Pietersz zaliger. Ik heb geen idee wie die Jacob Pietersz was, maar hij schijnt een vermogend man geweest te zijn.

De akte, waarin uiteraard alleen de erfgenamen genoemd worden, die in Goes woonden, is interessant, omdat ik vermoed dat Jacob Pietersz zonder kinderen is overleden. In zo'n geval moet de nalatenschap verdeeld worden tussen broers en zusters en/of hun nakomelingen. Dat heeft meestal tot resultaat dat diep in de familie gegraven moet worden om zeker te zijn dat alle rechthebbenden gevonden zijn. Voor genealogen is dit een buitenkansje.

Vier gegadigden in Goes kunnen we thuisbrengen, het waren:

1. David Jobs, poorter van Goes, voor zichzelf;
2. Cornelis Pietersz, voor zichzelf en vervangende zijn broers en zuster Janneken, Job, Sara, Abigael en Pieter Pietersz;
3. Beernaert Huijbrechtsz, als getrouwd hebbende Janneken Jobs;
4. Jacob Marinusz Boone, als getrouwd hebbende Tanneken Jobs, die haar zusters Baldijnken en Magdaleenken Jobsdrs. verving en de wezen van Jacob Jobsz.

Zij waren allemaal kinderen en erfgenamen van Coome Job Laureijsz zaliger.

De andere vier leveren een probleem, omdat ik ze niet of maar gedeeltelijk heb kunnen identificeren. Het waren:

1. Willem Huijbrechtsz, voor zichzelf en vervangende zijn zuster Grietken Huijbrechtsdr. en Marinus Dignusz, "zijn ooms zoon".
2. Jan Loutsen, voor zichzelf en vervangende zijn broers Pieter, Marinus en Jacob Loutsz en zijn zuster Adriaenken Loutsdr.
3. Joos Bastiaensz als getrouwd hebbende Agniette Jans, voor haarzelf en vervangende de nagelaten wezen van Maijken en Leenken Loijs.
4. Jan Ingelsz, voor zichzelf en vervangende zijn zuster en broer Livijnken Ingelsdr. en Cornelis Ingelsz.

Allen erfgenamen van Agnette Jans zaliger.

²⁸ dl. II pag.78 en 239

²⁹ RAZE 2043, fol 96, 28-5-1609

³⁰ RAZE 2043, fol 90, 5-5-1609

Uit het feit dat het eerstgenoemde viertal erfgenamen waren van Coome Job Laureijsz en Maijcken Pieters, zou ik, met enige voorzichtigheid willen afleiden, dat Maijcken een zuster was van de erflater Jacob Pietersz. Dat zou een geldige reden zijn waarom al hun nakomelingen erfgenamen van Jacob Pietersz waren.

Zoals geschreven heb ik het als tweede genoemd viertal voldoende kunnen identificeren, met uitzondering van de onder nummer 3 genoemde Leenken Loijs. Zij werd op 15-1-1602³¹ vermeld als Leenken Loijs, huisvrouw van Leijns Pieters, wonende te Nisse. Hierbij staat aangetekend “doof”, waarbij niet duidelijk is of Leenken of haar man Leijn bedoeld is. Dat zij verwant is aan de bovengenoemde Jobses, is duidelijk, omdat zij samen met Jacob Jobsz (nr. 4) en Cornelis Pieter Jobsz (nr. 2) een acoord gesloten hebben over 1/6de deel van 1/6de part van de erfenis van Maijken Splinters, de overleden vrouw van Matthijs Fransz Tinnegieter, die beide in Middelburg gewoond hadden en daar kort na elkaar waren overleden.

In hetzelfde register RAZE 2042³² staat een akte waarin compareerden Jacob Jobsz en Cornelis Pieters Jobsz, die voor zichzelf optraden en actie verkregen hadden van Leenken Loijs de huisvrouw van Leijn Pietersz, wonende te Nisse en van Arnouldt Pietersz als vader en voogd van zijn kinderen, waarvan de moeder Janneken Marinusdr. heette en in 's-Gravenpolder woonde. Het is interessant dat de tweede comparant, Cornelis Pieters Jobsz verving zijn broers en zusters David Jobsz, Bernard Hubrechtsz als man van Janneken, Marten Fransz de man van Baldijnken, Magdaleenken Jobs de weduwe van Marinus van Dijcke, Jacob Marinusz de man van Tanneken, allen zoons en dochters van Job Laureijsz, poorter van Goes, die erfgenamen waren in een deel van de erfenis van Maijken Splinters, begraven te Middelburg. Zij stelden zekere Jacob Piersz, stadssmid te Middelburg aan om te verschijnen voor de vierschaar in verband met deze erfenis.

Dit was dus zeven jaar voor de bewuste procuratie, die aanleiding was voor dit artikeltje en mogelijk geheel los hiervan staat.

Het is mogelijk om van de nakomelingen van Coome Job Laureijsz en Maijcken Pieters een redelijk betrouwbare genealogie op te stellen, als volgt:

I **Coome Job Laureijsz**, overleden 15-6-1585³³ tr. **Maijcken Pieters**, overleden na 7-10-1605^{34 35}

kinderen:	David	volgt II.1
	Pieter	volgt II.2
	Jacob	volgt II.3
	Janneken	volgt II.4
	Magdaleenken	volgt II.5
	Baldijnken	volgt II.6
	Tanneken	volgt II.7

II.1 **David Jobsz**, poorter van Goes³⁶

II.2 **Pieter Come Jobse (Cramer)**, overleden voor 28-12-1591, tr. **Maijcken Cornelisdr.**³⁷

³¹ RAZE 2042, fol.3, 15-1-1602

³² RAZE 2042, fol.17-18, 4-3-1602

³³ Weesk.Goes VN 29w, fol.152-156v

³⁴ RAZE 2040, fol 57, 29-4-1595 en RAZE 2042, fol 412, 7-10-1605

³⁵ Noot: Ik laat hier de mogelijkheid dat zij een zuster was van de erflater Jacob Pieterss en zij twee zusters had: Lucia Pieters, gehuwd met Mr. Sebastiaen Aertsz Barensteijn (RAZE 2040, 61,8-5-1595) en Agatha Pieters (RAZE 2038, 190, 30-8-1583) ter zijde, omdat hiervoor nog geen betrouwbaar bewijs is gevonden)

³⁶ RAZE 2039, fol 336 en 442, 9-12-1592 en 24-5-1594

³⁷ Weesk. Goes, VN5, fol.41-42, 28-12-1591

- kinderen: Cornelis geb. c. 1579, volgt III.1
 Janneken, geb. c. 1581, volgt III.2
 Job, geb. c. 1585
 Sara, geb. c. 1587
 Abigael, geb. c. 1589
 Pieter, geb. c. 1591
- II.3 **Jacob Jobsz**, geb. Goes c.1561, winkelier, tr.³⁸ met **Elisabeth (Lijsbeth) Geertsdr**,
 dr. van Geert Claissone en Maeijcken Cornelis Heijndricxdr. en kleindochter van
 Claes Willemsz (van Smallegange) en Martina Hugense Boom³⁹
- II.4 **Janneken Jobse**, geb. Goes c.1568, tr. Bernard Hubrechtsz⁴⁰, hij hertr. Willemijna
 Willemsdr, dr. van Willem Cornelisz.
 Beernaert Hubrechtsz was boxmaker van beroep⁴¹ en burger van Goes.
 Kinderen: Abraham,
 Susanna,
 Josina,
 Isack,
 Tamer,
 Jacob,
 Tobias, geb. c. 1595
 Pieter Bernaerts, geb. c. 1602
- II.5 **Magdaleenken Jobs**, geb. Goes c. 1564, tr. **Marcus van Dijke**, won. te Goes, overl.
 voor 27-10-1603
- II.6 **Baldijnken Jobs**, tr. **Marten Fransz Wagenaer**,
 kinderen: Job Maertenz, geb. c. 1596
 Frans Maertenz, geb. c. 1599
 Abraham Maertenz geb. c. 1604
- II.7 **Tanneken Jobs**, geb. c. 1567, overleden 31-1-1616, begr. Goes 3-1616, tr. **Jacob
 Marinusz Boone**, zoon van Marinus Hubrechtsz , cramer⁴²
 kinderen: Tanneken Jacobs Boone
 Maijken Jacobs Boone.
- III,1 **Cornelis Pieter Jobsz**, geb. c. 1579, overleden na 26-5-1618
- III.2 **Janneken Pieters**, geb. c. 1581, overleden october 1617, tr. Goes 21-4-1604 met
Daniel Anthonisz Noorthoeve, overleden voor 1622, RAZE 2050, zoon van Antonis
 Danielsz Noorthoeve, geb. c. 1549.
 kinderen Anthoni geb. c. 1608
 Cornelis geb. c. 1614
 Adriaenken geb. c. 1611.

Hiermee is de identiteit van Jacob Pietersz nog niet vastgesteld. Mogelijk kan een van onze lezers helpen?

³⁸ huw. voorw. RAZE 2038, fol 466, 12-9-1587

³⁹ zie RAZE 2040, 287, 3-1-1597), waarin Lijsbeth Geerdsdr. genoemd wordt als zuster van Cornelis Gheerts Claissen

⁴⁰ Weesk. Goes 31 w, fol 327-329, 22-3-1613

⁴¹ RAZE 2043, 124, 4-7-1609

⁴² RAZE 2043, 229, 22-12-1609 en Weesk. Goes. VN 7 w, 141-142, waarin afschrift van hun testament

1.18 Een attestatie met een genealogisch inhoud⁴³

Op 10-8-1609 heeft Anthony Geertsz, timmerman, inwoner en burger van Goes, een verklaring afgelegd voor Hans Ryckaertsz uit Gent. Het is mij niet duidelijk wat die met die informatie moest doen. Hij verklaarde: “dat hy deponent in huywelijcke gehadt heeft Mayken Antheunis van der Meere, dewelcke hij Comparant verclaert nu meye voorleden drye jaeren overleden ende deser werelt gepasseert te wesen ende een kindt van haer behouden het welck ooc eenigen tijt dar naer mede overleden is”. In Familiepraet⁴⁴ is Anthony Geertsz ook vermeld als Anthonis Geerd Michielsz. Op 31-8-1602 maakten zij hun huwelijkscontract. Maijken Antheunis van der Meere blijkt dan uit Kloetinge afkomstig te zijn. Het vult elkaar mooi aan.

Volgens het trouwboek van Goes zijn op 22-9-1602 getrouwd Anthoni Geertsen, met Maijken Anthonisse. Als getuige wordt genoemd Jan Pierse, “voogd van de bruid”. Op 24-3-1602 is in Goes begraven de echtgenote van Anthoni Geertsen, de dochter van Jan Piersse Bocxmaecker. Bij zijn huwelijk op 22-9-1602 staat niet vermeld dat hij weduwnaar was, maar volgens het trouwboek van Goes was hij op 13-6-1601 getrouwd met Legierken Jans. Mogelijk was zij afkomstig uit Gent. Ik neem aan dat Jan Pierse (Bocxmaecker) de vader was van Legierken en dat hij bij het huwelijk van Anthoni met Maijken Anthonisse bereid was om haar voogd te zijn. Hij was in 1608 nog in leven, toen zijn echtgenote op 8-11-1608 begraven werd. Volgens het trouwboek van Goes is hij op 2-5-1609 hertrouwd met Geertruijdt Adriaensdr Verstelle.

Anthony Geertsz blijkt een zoon te zijn Geerd Michielsz, die poorter was van Goes en waard was van de herberg Sint Joris, maar tegelijkertijd het beroep van timmerman uitgeoefend heeft. Hij is getrouwd geweest met Agatha Adriaensdr. Goeree⁴⁵. Behalve Anthoni had hij een zoon Michiel Geerdsz, die droogscheerder was te Goes Deze maakte op 19-7-1597 een huwelijkscontract met Pierken Anthonisdr. die uit het land van Aelst afkomstig was. Dit contract werd herroepen op 12-7-1600. Adriaen Geert Michielsz, ook een zoon van Geerd, was evenals zijn vader timmerman. Hij trouwde op 30-4-1597 te Goes met Leuntie, een dochter van Marinus Jansz Mesouck, beenhouwer te Goes⁴⁶. Geerd had ook een zoon Cornelis Geerd Michielsz⁴⁷ en een dochter Maijken, die omstreeks 19-3-1596⁴⁸ is overleden. Geerd Michielsz is waarschijnlijk op 26-12-1599 te Goes begraven.

1.19 Een aankomend servetwever in Goes⁴⁹

Op 2-7-1609 hebben Adriaen Fransz Linnewever, oud 71 jaar, Dignus Jobsz, schrijnwercker, 34 jaar, Frans Adriaensz Linnewever, 26 jaar en Jan Thomasz Backer, 24 jaar, allen burgers van Goes verklaard, dat zij 23 of 24 jaar geleden (dat is dus omstreeks het jaar 1585) binnen Goes gebracht hebben “een knechtken genaemt Willem Verstichelen, welcken Willem Verstichelen zijlieden deponenten verclaeren eendrachtelijck dat de requiranten altijd eerlijc onderhouden, gecleet, gereet, gealimenteert ende servetweven geleert mitsgaders gehouden hebben tot dat hij deser werelt overleden is, wesende nu geleden ontrent acht jaeren oft daerontrent”.

In het begraafboek van Goes is zijn deze begraven niet opgetekend.

⁴³ RAZE 2043, fol 106, 10-8-1609

⁴⁴ Familiepraet, jg 23, nr. 2, december 2008

⁴⁵ RAZE 2040, fol 222, 31-8-1596

⁴⁶ RAZE 2042, fol 239, 17-2-1604

⁴⁷ RAZE 2042, fol 206, 9-12-1603

⁴⁸ RAZE 2040, fol 176, uitkoop van haar sterfhuys

⁴⁹ RAZE 2043, fol 120, 2-7-1609

1.20 Land in Vlaanderen, maar van weinig waarde⁵⁰

Brouwer Pieter de Bischoep heeft als oom van de vier wezen van Jan van der Beke, samen met Jan Jansz, ook brouwer, als man en voogd van Lijnken de Vriendt, de moeder van de wezen verklaard: “dat alzoo de voorseide weezen van haer vaders weghe eenighe goederen in de prochie van Errewetegem (d.i. Erwetegem, 2 km. ten zuiden van Zottegem) in ’t lant van Sottegem in Vlaanderen liggende hebben, daer den voornoemden Lijnken de Vriendt haer leven lanck de bladinghe en ’t gebruijck van mochte genieten”. Maar toen de comparanten ter plaatse de staat van de goederen gingen onderzoeken, ontdekten zij dat deze in waarde sterk gedevalueerd waren en dat de schulden hoger waren dan de opbrengst. Ze kwamen met Daniel van der Beke, wonende in Vlaanderen, overeen dat deze de goederen zou aanvaarden en de schulden daarvan te betalen.

Zonder geluk vaart niemand wel! Ik vond dat Pieter de Bischoep brouwer in ’t Vercken te Goes was en gehuwd was met Elisabeth Steurs. Hij was geboren in Ronsse. Dat is interessant, want Lijnken de Vriendt was ook afkomstig uit Ronsse. Zij was getrouwd met Hans van der Beecke, die brouwer in ’t Claverbladt te Goes geweest is. De namen van de vier wezen zijn ook bekend, nl. Pieter (geb. c.1591), Lijsbeth (geb. c. 1596), Sara (geb. c. 1598) en Catharina (geb. c. 1600). Lijnken is op 19-5-1602 hertrouwd met Jan Jansen van Gulick. In feite was hij geboren in Lammersdorf (Lamersdorf) een plaatsje ten zuiden van Gulik. Op een moderne Duitse kaart is het moeilijk te vinden, want het wordt nu gespeld als Jülich. Het ligt in het district van Aken aan de Roer. Ik heb niet nagegaan of die kinderen in Goes zijn blijven wonen.

1.21 Aelken Jansdr niet om clappernijen uit Delft naar Goes vertrokken⁵¹

Aelken Jansdr. was geboren te Delft, maar was naar Goes verhuisd. Over de reden van die verhuizing werd kennelijk geroddeld, zodat Aelken op verzoek van haar moeder Stijnken Jansdr, een verklaring onder eed heeft afgelegd. Dit was op. Zij verklaarde: “dat zij deponente overmits zij ende haer ander broeders ende zusters thuis niet wel en conden accorderen ende twisten waeren hier in Seelandt omme alle twisten te schouwen ende de voorseidc haere moeder gerusticheijt aen te doen, is komen wonen. Ende verclarende voorts geene andre redenen te weten noch te hebben om vuyt haer moeders huys te gaen ende also zij deponente verstaet dat sommighe luyden hun vervorderen te seggen dat haer stiefvader vleeschelijck met haer geconverseert ende zy haer door die oorzaecke vuyt haer noeders huys begeven heeft, verclaert tselve onwaerachtich ende zulcx niet te wesen noch oock van die clappernijen ten tyde zy van Delft vertrock, niet geweten te hebben ende oock bovendien dat den zelve haeren stiefvader haer leven noyt van soodanighe onredelijcke endc onbehoorlijcke dingen aengesproken heeft”.

Ik weet niet of Aelken in Goes is blijven wonen. Zij is niet in Goes getrouwd.

⁵⁰ RAZE 2043, fol 122, 3-7-1609

⁵¹ RAZE 2043, fol 126-127, 12-7-1609

1.22 Een crabbeschuijtte schijnt minder waard te zijn dan een cromschuijtte⁵²

Schepen gingen met enige regelmaat van hand tot hand. Zo verschenen op 13-7-1609 Claes Jansz canonstabel en schipper van Hulst en Jan Cornelisz Palinckman, schipper en inwoner van Goes. Palinckman verklaarde aan Claes Jansz verkocht te hebben “een crabbeschuijtte met seylen, touwen, taeckel, gewant ende met haere andre gereetschappen gevolge ende toebehooren.” Claes Jansz had voor gedeeltelijke betaling hiervan aan Palinckman gegeven: “een cromsteven schuijtte met seylen, touwen, taeckel, gewandt ende alle haere andre gereetschappen, gevolghe ende toebehooren”. Claes Jansz betaalde bovendien nog de som van £ 8:6:8 vlaams⁵³ op de Goese markt van 1609 en later nog eens 10 £ groten vlaems in de Goese markt van 1610 en op 13-7-1609 nog eens 14 £ vlaems. Er was dus kennelijk tussen de twee schuiten een verschil in waarde van ruim 32 pond.

⁵² RAZE 2043, fol 127-128, 13-7-1609

⁵³ 8 ponden 6 schellingen 8 groten